

УДК 657:004.8

Дутчак Ірина Богданівна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту
Львівський національний університет
імені Івана Франка
ORCID: 0009-0001-8069-7236

Гордієнко Микола Іванович

кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і оподаткування
Сумський національний аграрний
університет
ORCID: 0000-0001-7524-8893

Євдошак Володимир Іванович

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку
і оподаткування
Чернівецький торговельно-економічний
інститут ДТЕУ
ORCID: 0000-0001-6547-8927

DOI: 10.25313/economics-2026-3-107-3

Авторське право © Автор(и).

Це стаття з відкритим доступом, що розповсюджується відповідно до умов ліцензії Creative Commons Attribution Ліцензія 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМАХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Анотація. Вступ. Активне впровадження цифрових технологій зумовлює трансформацію бухгалтерського обліку, у межах якої інструменти штучного інтелекту (далі – ШІ) стають чинником підвищення точності, оперативності та аналітичної спроможності облікових систем підприємств України.

Мета. Метою статті є обґрунтування можливостей застосування ШІ в системах бухгалтерського обліку підприємств та оцінювання його впливу на якість обліково-аналітичної інформації й управлінські процеси.

Методи. У статті застосовано комплекс кількісних і якісних методів, зокрема оцінювання точності обробки документів, прогнозування фінансових показників та контроль ризиків, а також системний аналіз функціональних можливостей ШІ в облікових процесах.

Результати. У статті обґрунтовано основні напрями використання інтелектуальних технологій у бухгалтерському обліку підприємств, зокрема автоматизацію обробки первинних документів, прогнозування фінансових показників, контроль ризиків та аналітичну підтримку управлінських рішень. Доведено, що застосування методів машинного навчання, обробки природної мови та інтелектуальної роботизації процесів сприяє підвищенню точності облікових операцій, зменшенню кількості помилок і скороченню часу обробки інформації. Запропоновано показники для кількісної оцінки ефективності облікових процесів, достовірності прогнозів і рівня контролю ризиків, що дозволяє обґрунтовано оцінювати результати впровадження цифрових рішень.

Висновки. Встановлено, що інтеграція інструментів ШІ в бухгалтерський облік створює умови для підвищення аналітичної цінності облікової інформації та якості управлінських рішень. Обґрунтовано доцільність використання інтелектуальних систем як елемента адаптації облікових процесів до умов цифрової трансформації та воєнної економіки. Реалізація запропонованих підходів сприяє оптимізації облікових процедур, зниженню фінансових і операційних ризиків та формуванню стійкої інформаційної основи для розвитку підприємств.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням методик оцінювання економічної доцільності впровадження ШІ-рішень, адаптацією інтелектуальних алгоритмів до національного нормативного середовища, а також дослідженням можливостей інтеграції облікових систем із цифровими платформами стратегічного управління підприємствами.

Ключові слова: цифрові технології, автоматизація облікових процесів, інтелектуальні інформаційні системи, фінансова інформація, управлінські рішення, бізнес-аналітика.

Постановка проблеми. Цифрова трансформація господарської діяльності підприємств України супрово-

джується істотним ускладненням інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку та зростанням навантаження на облікові служби. Збільшення обсягів даних, багатоваріантність господарських операцій і підвищені вимоги до оперативності звітності знижують ефективність традиційних підходів до організації облікових процесів і контролю фінансової інформації.

Запровадження інструментів ІІІ в облікові системи часто здійснюється без чітко сформованих методичних засад, що ускладнює оцінювання їхнього впливу на достовірність, аналітичну глибину та управлінську корисність облікових даних. Відсутність системного наукового підґрунтя щодо адаптації інтелектуальних рішень до вітчизняного нормативного середовища зумовлює потребу в комплексному дослідженні напрямів їх застосування та умов ефективної інтеграції в практику бухгалтерського обліку підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика використання технологій ІІІ в бухгалтерському обліку та управлінні діяльністю підприємств широко висвітлена в сучасних наукових публікаціях. Так, І. Колодка та Т. Воскресенська доводять, що інтеграція інтелектуальних систем у процес обліку будівельних компаній сприяє покращенню фінансових результатів і підвищенню точності облікових записів [1]. Подібної позиції дотримується І. Орлов, який зазначає, що автоматизація та цифровізація облікових процесів забезпечують ефективне управління податковими та фінансовими потоками на підприємстві [2].

У контексті трансформації економіки О. Білоус та О. Кундеус зазначають, що цифрові технології змінюють бухгалтерський облік, спрощуючи документообіг і аналітичні процедури та сприяючи оперативнішому прийняттю управлінських рішень [3]. Науковці О. Євсєєва, Н. Іванова та О. Скорба підтверджують, що впровадження цифрових інновацій підвищує ефективність облікових процедур, зменшує кількість помилок і забезпечує більш достовірну фінансову інформацію для менеджменту [4].

Водночас О. Коваль та О. Томчук зазначають, що цифровізація обліку формує нові моделі внутрішньої звітності, дозволяючи підприємствам оперативно відстежувати фінансові показники [5]. Ризики використання цифрових технологій, зокрема кіберзагрози та потребу адаптації персоналу до нових інструментів, досліджують С. Бардаш та І. Грабчук [6].

Наукові дискусії також стосуються тенденцій диджиталізації. Так, С. Бурлан підкреслює, що цифрові тренди є важливим чинником розвитку облікової сфери та потребують системного впровадження новітніх рішень [7]. Можливості ІІІ щодо оптимізації процесів обліку й звітності в українських компаніях демонструють Ю. Костенко, С. Лайчук та Т. Косташ [8].

Науковці У. Савків та Т. Кузьмін показують, що цифрові платформи дозволяють удосконалювати ведення бухгалтерського обліку та формування звітності, що сприяє інтеграції фінансових даних для стратегічного управління [9]. На необхідності трансформації облікових систем в умовах розвитку цифрових технологій для адаптації підприємств до сучасних економічних викликів акцентує Д. Пілевич [10].

Застосування інтелектуальних алгоритмів для фінансово-економічного аналізу, що забезпечує прогнозування основних показників і підвищує точність управлінських рішень, досліджують І. Поповиченко, К. Спірідонова та А. Андрійчук [11]. Специфіку впровадження ІІІ в бухгалтерський облік аналізують Т. Гнатська, А. Яковенко та М. Златова, зазначаючи ефективність автоматизації обробки первинних документів [12].

Переваги автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах, зокрема скорочення часу на операційні процеси, підкреслюють С. Скрипник, І. Франчук та І. Шепель [13]. У цьому контексті О. Солодовнік та О. Андренко додають, що інтеграція цифрових рішень забезпечує сталість фінансової звітності та підтримує стратегії сталого розвитку підприємств [14]. Практичну доцільність використання комп'ютерних програм у бухгалтерському обліку обґрунтовують Н. Бразілій, Ю. Крот та В. Пасенко, акцентуючи на перспективності їх впровадження та можливостях управління ризиками [15].

Отже, узагальнення сучасних публікацій свідчить про те, що впровадження ІІІ та цифрових технологій у бухгалтерський облік дозволяє оптимізувати облікові процедури, підвищити точність фінансової інформації, скоротити час на документообіг і створює передумови для ефективного прийняття управлінських рішень в умовах цифрової трансформації економіки. Водночас у наукових дослідженнях недостатньо уваги приділено формуванню єдиних методичних підходів до інтеграції інструментів ІІІ в облікові системи з урахуванням національного нормативного середовища, оцінюванню їхнього впливу на якість обліково-аналітичної інформації, а також питанням валідації результатів інтелектуальної обробки даних і управління ризиками цифровізації. Наявність зазначених прогалин зумовлює потребу в подальших комплексних дослідженнях у цьому напрямі.

Метою статті є обґрунтування можливостей застосування ІІІ в системах бухгалтерського обліку підприємств та оцінювання його впливу на якість обліково-аналітичної інформації й управлінські процеси.

Для досягнення поставленої мети в статті передбачено розв'язання таких завдань:

- 1) визначити основні напрями інтеграції ІІІ в облікові процеси та оцінити його вплив на обробку документів, прогнозування фінансових показників і контроль ризиків;
- 2) дослідити можливості використання аналітичних функцій інтелектуальних систем для підтримки управлінських рішень;

3) оцінити ефекти впровадження цифрових рішень на підвищення ефективності облікових процедур та розробити рекомендації щодо адаптації облікових процесів до умов цифрової трансформації.

Матеріали і методи. Матеріалом дослідження стали бухгалтерські процеси підприємств України в умовах цифрової трансформації, зокрема автоматизація обробки первинних документів, прогнозування фінансових показників, контроль ризиків та аналітична підтримка управлінських рішень за допомогою інтелектуальних технологій (машинне навчання, обробка природної мови, RPA з елементами ІІІ). Аналіз охоплював оцінку функціональних можливостей цих систем та їхнього впливу на точність, швидкість і аналітичну цінність облікових даних.

Дослідження ґрунтується на комплексному застосуванні кількісних і якісних методів, що дозволяє оцінити вплив інтелектуальних технологій на точність обробки первинних документів, прогнозування фінансових показників і контроль ризиків, а також дослідити їхні можливості щодо аналітичної підтримки управлінських рішень з урахуванням специфіки підприємницької діяльності, нормативних вимог та організаційних умов облікових систем.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бухгалтерський облік підприємств України перебуває на етапі інтенсивної цифрової трансформації, що зумовлює необхідність упровадження інтелектуальних технологій для підвищення точності, оперативності та аналітичної цінності облікових даних. Інструменти ІІІ дають змогу автоматизувати обробку великих обсягів інформації, виявляти аномалії й ризики, прогнозувати фінансові показники та забезпечувати обґрунтовану підтримку управлінських рішень. Водночас практична інтеграція таких рішень потребує врахування специфіки підприємницької діяльності, нормативних вимог та організаційних умов функціонування облікових систем.

Зростання ролі цифрових технологій в економіці зумовлює необхідність уточнення змісту та функціональних можливостей ІІІ в системах бухгалтерського обліку. На відміну від традиційної автоматизації, яка передбачає виконання жорстко регламентованих алгоритмів обробки облікової інформації, інтелектуальні технології ґрунтуються на здатності аналізувати масиви даних, формувати узагальнення та адаптуватися до змін параметрів господарської діяльності підприємства. Унаслідок цього розширюється аналітичний потенціал облікових систем і підвищується якість інформаційного забезпечення управлінських рішень [2].

ІІІ в системах бухгалтерського обліку доцільно розглядати як сукупність цифрових технологій, здатних виконувати аналітичні, прогнозні та контрольні функції на основі обробки великих масивів даних із використанням адаптивних алгоритмів. На відміну від класичних облікових інформаційних систем, орієнтованих на регламентоване виконання наперед заданих процедур, інструменти ІІІ забезпечують можливість самонавчання, виявлення прихованих закономірностей і формування альтернативних варіантів управлінських рішень.

Основними складниками інтелектуальних технологій у бухгалтерії є методи машинного навчання, технології обробки природної мови (Natural Language Processing, далі — NLP) та роботизована автоматизація процесів із використанням інтелектуальних алгоритмів (Robotic Process Automation, далі — RPA з елементами ІІІ). Машинне навчання застосовується для класифікації господарських операцій, виявлення аномалій у фінансових даних, прогнозування доходів, витрат і грошових потоків. Інструменти NLP забезпечують автоматизоване опрацювання текстової інформації, зокрема первинних документів, договорів, пояснювальних записок і регламентів, що розширює можливості інтеграції неструктурованих

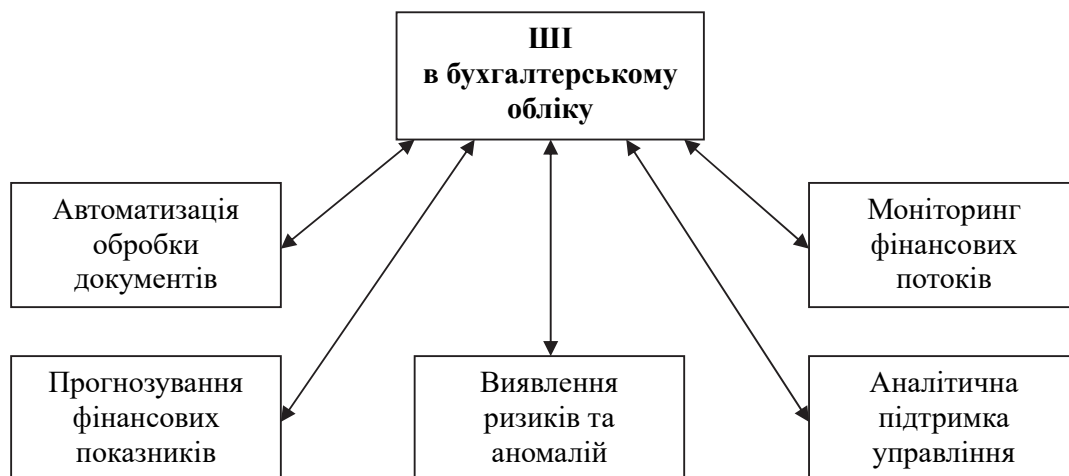

Рис. 1. Основні напрями інтеграції ІІІ в бухгалтерський облік

Джерело: створено авторами на основі [4]

даних у систему обліку. RPA з елементами ІІІ використовується для виконання повторюваних облікових операцій з одночасним аналізом даних і коригуванням сценаріїв обробки інформації залежно від результатів попередніх операцій.

Визначення основних напрямів інтеграції інтелектуальних технологій в облікові процеси передбачає систематичне оцінювання функціональних ділянок, де цифрові алгоритми можуть суттєво підвищити ефективність діяльності підприємства. До таких напрямів належать автоматизація реєстрації, сортування та класифікації первинних документів, що скорочує час їх обробки та зменшує ризик помилок; моніторинг фінансових потоків і контроль відповідності операцій встановленим стандартам, що забезпечує своєчасне виявлення аномалій і потенційних ризиків; а також аналіз великих обсягів даних для прогнозування фінансових показників, виявлення трендів і підтримки стратегічних управлінських рішень [3, с. 58].

На рисунку 1 представлено структуру основних сфер інтеграції інтелектуальних технологій у бухгалтерський облік та очікувані результати їх застосування для підвищення ефективності облікової системи.

Рисунок 1 відображає основні напрями застосування ІІІ в бухгалтерському обліку підприємств. Інтелектуальні технології охоплюють автоматизацію обробки первинних документів, контроль фінансових потоків, прогнозування основних показників, аналітичну підтримку управлінських рішень та виявлення ризиків. Кожен напрям формує конкретну функцію облікової системи, підвищуючи точність, швидкість та аналітичну значущість інформації та надає структуроване уявлення про взаємозв'язок технологій і процесів, що дозволяє визначити пріоритети їх практичного впровадження.

Вплив інтелектуальних технологій на обробку первинних документів полягає в забезпеченні автоматичного розпізнавання, сортування та верифікації даних, що значно зменшує кількість ручної праці й виключає ймовірність людських помилок. Алгоритми ІІІ дозволяють оперативно визначити невідповідності в реквізитах документів, контролювати правильність бухгалтерських записів та забезпечувати цілісність інформації для подальшого обліку. Щодо прогнозування фінансових показників, то використання цифрових систем дає змогу аналізувати історичні операції, виявляти тенденції зміни доходів і витрат, оцінювати ліквідність та фінансові ризики, що сприяє своєчасному плануванню й прийняттю управлінських рішень. Контроль ризиків реалізується через автоматичне виявлення аномалій у фінансових потоках, перевірку відповідності операцій внутрішнім політикам та нормативним вимогам, а також формування сигналів про потенційні загрози для облікової системи. Завдяки такому використанню інтелектуальних технологій підвищується точність обліку, зменшується ймовірність помилок і забезпечується оперативне реагування на фінансові ризики [5, с. 30].

Для оцінки впливу інтелектуальних технологій на обробку первинних документів, прогнозування фінансових показників і контроль ризиків доцільно використовувати показники точності та відхилення. Загальна оцінка ефективності облікового процесу може бути представлена формулою:

$$E = \frac{\text{Кількість коректно оброблених документів}}{\text{Загальна кількість документів}} \times 100$$

де: E — ефективність облікового процесу у відсотках

Цей показник дозволяє кількісно оцінити, наскільки інтелектуальні технології підвищують точність облікових операцій та зменшують ймовірність помилок.

Для оцінки точності прогнозування фінансових показників використовується середнє відхилення прогнозних значень від фактичних:

$$CAB = \frac{\sum_{t=1}^n |F_{\text{фактичне}} - F_{\text{прогнозне}}|}{n}$$

де: CAB показує середню величину відхилення прогнозу від реальних даних, що дозволяє оцінити надійність прогнозних рішень у бухгалтерському обліку,

$\sum$ — знак суми, що означає підсумовування абсолютних різниць між фактичними та прогнозними показниками для всіх періодів від 1 до n ,

$F_{\text{фактичне}} - F_{\text{прогнозне}}$ — абсолютна різниця між фактичним і прогнозним значенням для конкретного періоду, що враховує тільки величину відхилення, без знака.

n — кількість періодів.

Рівень контролю ризиків може визначатися як частка операцій з виявленими невідповідностями:

$$R = \frac{\text{Кількість операцій з ризиком}}{\text{Загальна кількість операцій}} \times 100$$

де: R — рівень ризику у відсотках.

Цей показник дозволяє оцінити ефективність систем контролю та виявлення аномалій у фінансових потоках, а також визначити пріоритети для оптимізації ризик-менеджменту.

Застосування наведених розрахунків дозволяє системно оцінювати продуктивність бухгалтерських процесів і обґрунтовано підтримувати управлінські рішення на основі точних даних. Показник ефективності обробки документів забезпечує контроль рівня коректності операцій та визначає ділянки, де автоматизація приносить максимальну користь. Середнє абсолютне відхилення використовується для перевірки достовірності прогнозів фінансових результатів, сприяє аналізу тенденцій доходів і витрат та дозволяє своєчасно коригувати планові показники. Рівень ризику забезпечує кількісне визначення потенційних проблем у грошових потоках, сприяє оперативному виявленню невідповідностей і дає змогу впроваджувати превентивні заходи для зменшення ймовірності негативних наслідків [6].

Завдяки використанню цих показників підприємство отримує надійну основу для прийняття рішень, оптимізації облікових процедур і підвищення аналітичної цінності інформації. Вони дозволяють контролювати основні процеси, зменшувати похибки, прогнозувати фінансовий стан і забезпечувати своєчасне реагування на ризики, що суттєво підвищує ефективність управлінських практик.

Застосування аналітичних функцій інтелектуальних систем створює умови для обґрунтованого прийняття управлінських рішень. Завдяки обробці великих обсягів даних ІІІ дозволяє визначати основні показники діяльності, виявляти приховані взаємозв'язки між фінансовими й операційними параметрами та формувати прогнози розвитку підприємства. Аналітичні модулі забезпечують агрегування інформації за різними напрямками, інтеграцію даних із різних джерел і своєчасне формування звітів, що сприяє оперативному контролю та стратегічному плануванню [7, с. 58].

Крім того, інтелектуальні системи здатні генерувати рекомендації для управлінського персоналу на основі історичних даних і трендів, що дає змогу мінімізувати ризики та підвищити точність прийнятих рішень. Реалізація аналітичної підтримки охоплює виявлення критичних відхилень, оцінку сценаріїв розвитку подій і формування сигналів для коригувальних дій, що сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів і стабільності фінансового стану підприємства [8].

Для оцінки ефектів впровадження цифрових рішень у бухгалтерські процеси доцільно використовувати основні показники ефективності облікових процедур. Таблиця 1 відображає основні результати інтеграції ІІІ, зокрема скорочення часу обробки, підвищення точності операцій та зміцнення аналітичного потенціалу системи.

Таблиця 1

Основні результати інтеграції ІІІ в бухгалтерські процеси

Напрямок цифровізації	Очікуваний ефект	Практична користь
Автоматизація обробки документів	Прискорення реєстрації та зменшення помилок	Скорочення часу на облік, підвищення достовірності даних
Прогнозування фінансових показників	Підвищення точності планування	Обґрунтоване управлінське рішення, своєчасне коригування
Контроль ризиків	Раннє виявлення аномалій	Зниження фінансових і операційних ризиків
Аналітична підтримка управління	Формування рекомендацій для керівництва	Підвищення якості стратегічних рішень

Джерело: створено авторами

Дані таблиці 1 свідчать про те, що впровадження технологій ІІІ формує умови для підвищення загальної ефективності облікових процесів. Отримані показники дозволяють оцінити вплив технологій на швидкість виконання операцій, достовірність інформації та якість управлінської підтримки. Використання цих даних дає змогу керівництву визначати пріоритетні напрями вдосконалення процедур, розподіляти ресурси для оптимізації процесів та забезпечувати системний контроль основних показників діяльності підприємства.

Для ефективної адаптації бухгалтерських процесів до цифрової трансформації необхідно впроваджувати інтегровані інформаційні системи, що забезпечують централізовану обробку даних, оперативний доступ до аналітичної інформації та автоматизоване формування управлінських звітів. Важливо оптимізувати облікові процедури шляхом автоматизації реєстрації, сортування та верифікації первинних документів, що підвищує точність і зменшує ймовірність помилок.

Водночас необхідно враховувати проблеми та обмеження, що можуть ускладнювати впровадження інтелектуальних технологій. До них належать нормативно-правові вимоги щодо відповідності НП(С)БО та МСФЗ, забезпечення інформаційної безпеки та захисту даних, висока якість навчальних даних для алгоритмів машинного навчання, відсутність кваліфікованих фахівців та значні витрати на впровадження ІІІ-рішень. Особливу увагу варто приділяти адаптації цифрових систем до умов воєнної економіки, що потребує гнучких механізмів обробки даних і оперативного реагування на зміни фінансового та організаційного середовища.

У цьому контексті рекомендовано використовувати інтелектуальні алгоритми для прогнозування фінансових показників і оцінки ризиків, що дозволяє керівництву своєчасно реагувати на зміни в грошових потоках та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Пріоритетним є контроль аномалій та перевірка відповідності операцій нормативним і внутрішнім стандартам, що забезпечує стабільність фінансового стану та зниження операційних ризиків.

Необхідним елементом адаптації є підвищення цифрових компетентностей персоналу. Працівники облікових служб повинні володіти навичками роботи з аналітичними системами, інтерпретації автоматизованих результатів і застосування прогнозних даних у плануванні та управлінні. Такий підхід забезпечує максимальне використання потенціалу ІІІ та підвищує ефективність бухгалтерських процесів.

Застосування зазначених заходів створює умови для підвищення ефективності облікової системи, забезпечує достовірність даних, оперативність управлінських рішень та контроль основних показників діяльності підприємства, формуючи основу для подальшого розвитку цифрової трансформації.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, впровадження інтелектуальних технологій у системи бухгалтерського обліку підприємств України забезпечує підвищення точності обробки даних, оперативності виконання облікових процедур та аналітичної спроможності управлінських рішень. Автоматизація обробки первинних документів, прогнозування фінансових показників та контроль ризиків дозволяють формувати надійну інформаційну базу для стратегічного управління й своєчасного прийняття рішень.

Аналітичні функції інтелектуальних систем сприяють виявленню невідповідностей, оцінюванню тенденцій фінансового розвитку та підвищенню достовірності прогнозів. Використання цифрових алгоритмів забезпечує своєчасне реагування на аномалії в грошових потоках, оптимізацію ресурсів та підвищення ефективності процедур планування й контролю.

Ефективність інтеграції ІІІ в бухгалтерський облік визначається комплексом організаційних, технологічних та кадрових чинників, що охоплюють підготовку фахівців, доступ до цифрових платформ та належний методичний супровід облікових процесів. Виконання цих умов забезпечує стабільне функціонування облікової системи, зниження операційних ризиків та підвищення якості управлінських рішень.

Перспективи подальших досліджень полягають у розвитку аналітичних можливостей систем ІІІ, удосконаленні алгоритмів прогнозування, оптимізації контролю ризиків та адаптації цифрових рішень до потреб різних типів підприємств.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ВНЕСОК АВТОРІВ: Усі автори зробили внесок порівну.

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Колодка І., Воскресенська Т. Вплив застосування ІІІ в галузі бухгалтерського обліку та аудиту на покращення фінансових результатів діяльності будівельних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2025. № 81. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-102>
2. Орлов І.В. Вплив ІІІ на організацію бухгалтерського обліку та оподаткування підприємства. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 7. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14768343>
3. Білоус О., Кундеус О. Т. Трансформація бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 84, № 4. С. 56–61. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.056
4. Євсеева О.О., Іванова Н.А., Скорба О.А. Вплив цифрових інновацій на ефективність бухгалтерського обліку в Україні. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 1. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13296464>
5. Коваль О., Томчук О. Бухгалтерський облік в умовах цифровізації. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: Актуальні проблеми науки та практичної діяльності*. 2024. Т. 1, № 1(67). С. 23–37. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-1-2>.
6. Бардаш С.В., Грабчук І.Л. Цифрові технології в сфері бухгалтерського обліку: основні можливості та ризики. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.9.18>
7. Бурлан С. Діджиталізація як ключовий тренд бухгалтерського обліку. *Розвиток соціально-економічних систем в геоелектронічному просторі*: матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 19 травня 2023 року). Тернопіль, 2023. С. 57–59. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41484> (дата звернення: 01.02.2026).

8. Костенко Ю. О., Лайчук С. М., Косташ Т. В. Використання ШІ для оптимізації процесів обліку та звітності в українських компаніях. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14950287>
9. Савків У., Кузьмін Т. Удосконалення ведення бухгалтерського обліку та формування звітності в умовах цифрової економіки. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Т. 2, № 19. С. 87–95. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.19.87-95>
10. Пілевич Д. Т. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 3(23). С. 149–157. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-3\(23\)-149-157](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-3(23)-149-157)
11. Поповиченко І. В., Спіридонова К. О., Андрійчук А. С. Застосування ШІ в фінансово-економічному аналізі діяльності підприємства. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 81–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-15>
12. Гнатєва Т., Яковенко А., Златова М. Особливості використання ШІ для потреб бухгалтерського обліку та управління підприємством. *Економічний вісник Причорномор'я*. 2024. № 5. DOI: <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2024.05.01>
13. Скрипник С. В., Франчук І. Б., Шепель І. В. Особливості автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.10.39>
14. Солодовник О., Андренко О. Автоматизація обліку та звітності із сталого розвитку: передумови, функції та рішення. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-47>
15. Бразілій Н., Крот Ю., Пасенко В. Ефективне використання комп'ютерних програм для бухгалтерського обліку: тенденції, проблеми та перспективи. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 3(88). С. 70–81. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.03.070

References

1. Kolodka, I., & Voskresenska, T. (2025). Vplyv zastosuvannya shtuchnoho intelektu v haluzi bukhgalterskoho obliku ta audytu na pokrashchennia finansovykh rezultativ diialnosti budivelnykh pidpriemstv [The impact of artificial intelligence application in accounting and auditing on improving the financial performance of construction enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo*. № 81. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-102> [in Ukrainian].
2. Orlov, I. V. (2025). Vplyv shtuchnoho intelektu na orhanizatsiiu bukhgalterskoho obliku ta opodatkovannia pidpriemstva [The impact of artificial intelligence on the organization of accounting and taxation of enterprises]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. № 7. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14768343> [in Ukrainian].
3. Bilous, O., & Kundeus, O. T. (2023). Transformatsiia bukhgalterskoho obliku v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Transformation of accounting in the digital economy]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. Т. 84, № 4. Pp. 56–61. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.056 [in Ukrainian].
4. Yevsieieva, O. O., Ivanova, N. A., & Skorba, O. A. (2024). Vplyv tsyfrovyykh innovatsii na efektyvnist bukhgalterskoho obliku v Ukraini [Impact of digital innovations on the efficiency of accounting in Ukraine]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. № 1. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13296464> [in Ukrainian].
5. Koval, O., & Tomchuk, O. (2024). Bukhgalterskyi oblik v umovakh tsyfrovizatsii [Accounting under digitalization conditions]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: Aktualni problemy nauky ta praktychnoi diialnosti*. № 1(67). Pp. 23–37. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-1-2> [in Ukrainian].
6. Bardash, S. V., & Hrabchuk, I. L. (2021). Tsyfrovii tekhnolohii v sferi bukhgalterskoho obliku: osnovni mozhlyvosti ta ryzyky [Digital technologies in accounting: key opportunities and risks]. *Efektivna ekonomika*. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.9.18> [in Ukrainian].
7. Burlan, S. (2023). Didzhytalizatsiia yak kliuchovyi trend bukhgalterskoho obliku [Digitalization as a key trend in accounting]. *Rozvytok sotsialno-ekonomichnykh system v heoekonomichnomu prostori: materialy III Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii* (m. Ternopil, 19 travnia 2023 roku) (pp. 57–59). Ternopil. DOI: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41484> [in Ukrainian].
8. Kostenko, Yu. O., Laichuk, S. M., & Kostash, T. V. (2025). Vykorystannia shtuchnoho intelektu dlia optymizatsii protsesiv obliku ta zvitnosti v ukraïnskykh kompaniakh [Use of artificial intelligence to optimize accounting and reporting processes in Ukrainian companies]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. № 8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14950287> [in Ukrainian].
9. Savkiv, U., & Kuzmin, T. (2023). Udoskonalennia vedennia bukhgalterskoho obliku ta formuvannia zvitnosti v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Improvement of accounting and reporting in the digital economy]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*. № 2(19). Pp. 87–95. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.19.87-95> [in Ukrainian].
10. Pilevych, D. T. (2020). Transformatsiia systemy bukhgalterskoho obliku v umovakh rozvytku tsyfrovyykh tekhnolohii [Transformation of the accounting system under digital technology development]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*. № 3(23). Pp. 149–157. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-3\(23\)-149-157](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-3(23)-149-157) [in Ukrainian].
11. Popovychenko, I. V., Spiridonova, K. O., & Andriichuk, A. S. (2024). Zastosuvannya shtuchnoho intelektu v finansovo-ekonomichnomu analizi diialnosti pidpriemstva [Application of artificial intelligence in financial and economic analysis of enterprise activity]. *Ekonomichnyi prostir*. № 189. Pp. 81–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-15> [in Ukrainian].

12. Hnatieva, T., Yakovenko, A., & Zlatova, M. (2024). Osoblyvosti vykorystannia shtuchnoho intelektu dlia potreb bukhholderskoho obliku ta upravlinnia pidpriemstvom [Features of using artificial intelligence for accounting and enterprise management]. *Ekonomichnyi visnyk Prychornomia*. № 5. DOI: <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2024.05.0> [in Ukrainian].

13. Skrypnyk, S.V., Franchuk, I.B., & Shepel, I.V. (2020). Osoblyvosti avtomatyzatsii obliku pidpriemstv u suchasnykh umovakh [Features of accounting automation of enterprises in modern conditions]. *Ekonomika ta derzhava*. № 10. Pp. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.10.39> [in Ukrainian].

14. Solodovnik, O., & Andrenko, O. (2025). Avtomatyzatsiia obliku ta zvitnosti iz staloho rozvytku: peredumovy, funktsii ta rishennia [Automation of accounting and reporting on sustainable development: prerequisites, functions, and solutions]. *Ekonomika ta suspilstvo*. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-47> [in Ukrainian].

15. Brazilii, N., Krot, Yu., & Pasenko, V. (2024). Efektyvne vykorystannia kompiuternykh prohram dlia bukhholderskoho obliku: tendentsii, problemy ta perspektyvy [Effective use of computer programs for accounting: trends, problems, and prospects]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. № 88(3). Pp. 70–81. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.03.070 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 05.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 04.03.2026

Дата публікації: 09.03.2026

Dutchak Iryna

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the
Department of Accounting and Audit,
Economics
Ivan Franko National University of Lviv*

Hordiienko Mykola

*Candidate of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Accounting
and Taxation
Sumy National Agrarian University*

Yevdoshchak Volodymyr

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of
Finance, Accounting and Taxation
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of
State University of Trade and Economics*

THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ACCOUNTING SYSTEMS OF UKRAINIAN ENTERPRISES

Summary. Introduction. The rapid diffusion of digital technologies drives the transformation of accounting, within which artificial intelligence tools enhance accuracy, timeliness, and analytical capacity of accounting systems at Ukrainian enterprises.

Purpose. The purpose of the article is to justify the possibilities of applying AI in enterprise accounting systems and to assess its impact on the quality of accounting and analytical information and management processes.

Methods. The study used a combination of quantitative and qualitative methods, including assessment of document processing accuracy, financial forecasting and risk control, as well as systematic analysis of AI functional capabilities in accounting processes.

Results. The article substantiates the main directions of using intelligent technologies in accounting of enterprises, in particular, automation of primary document processing, forecasting of financial indicators, risk control, and analytical support of management decisions. It has been proven that the use of machine learning methods, natural language processing, and intelligent process automation contributes to increasing the accuracy of accounting operations, reducing the number of errors, and shortening the time required for information processing. Indicators are proposed for the quantitative assessment of the effectiveness of accounting processes, the reliability of forecasts, and the level of risk control, which allows for a reasonable assessment of the results of the implementation of digital solutions.

Conclusions. It has been established that the integration of AI tools into accounting creates conditions for increasing the analytical value of accounting information and the quality of management decisions. The feasibility of using intelligent systems as an element of adapting accounting processes to the conditions of digital transformation and the war economy is justified. The implementation of the proposed approaches contributes to the optimization of accounting procedures, the reduction of financial and operational risks, and the formation of a stable information base for the development of enterprises.

Prospects for further research are related to the development of methods for assessing the economic feasibility of implementing AI solutions, the adaptation of intelligent algorithms to the national regulatory environment, and the study of opportunities for integrating accounting systems with digital platforms for strategic enterprise management.

Key words: digital technologies, automation of accounting processes, intelligent information systems, financial information, managerial decisions, business analytics.